

Előfizetési díj:

Egész évre . . . 8 kor.

Félévre . . . . 4 kor.

Negyedévre . . 2 kor.

Egyes szám ára 10 fill.

Megjelenik minden
vasárnap.

Telefon szám: 15.

NÉPJOG

POLITIKAI HETILAP.

A FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség:
Kaposvár, Zárda-utca
17. szám,
hová a lap szellemi
részét illető minden
közlemény intézendő.Kiadóhivatal
Kaposvár Zárda-utca
17. szám
hová az előfizetések
és a lap szétküldésér-
vonatkozó felszólalá-
sok intézendők.

Válasz az „intő szöszatra“

A darabant kormány törvény és alkotmány ellenes uralkodása alatt napról-napra kénytelen arról meggyőződni, hogy szerencsétlen vállalkozása kudarcot vall, erőszakoskodása megtörik a nemzet öntudatos ellenállásán.

Szemfényvesztéssel határos törvény elmagyarázása megbotránkozást kelt mindenfelé s ma már a nemzet többsége kifejezte bizalmatlanságát a törvényhatóságok útján, megtoldva határozataikat az önként fizetendő adók és ujonczok előállításának megtagadásával. Jól tudja a jogtipró vállalkozók társasága, hogy ezen határozatokkal lehetetlenné van téve, mert pénz és katonák nélkül államkormányzat képtelenség.

Rémültében gondolt merészet és nagyot s egy „intő szöszat“-ban ijesztgeti a törvényhatóságokat, hogy határozataikat megsemmisíti, mert azok nem törvényesek.

Törvényt tiprók erkölcsi predikációja ez. Az ilyen predikáció azonban a kijózanult magyar közvéleményt meg nem téveszti többé, mert a közel félszázadon át altatott nemzet felébredt s követeli alkotmányos jogait.

Nincs jogalapja, nincs igazsága, nincs ereje az „intő szöszatnak“, mert

kiinduló pontja jogtalan, törvénytelen, alkotmányellenes.

A törvényhatóságok tudni fogják kötelességeiket, a magyar tisztviselői kar nem fogja az árulók bandáját szaporítani. A szövetkezett ellenzék nem is késett állást foglalni s megmagyarázni, hogy a rendelet csak ép oly törvénytelen, alkotmányellenes, mint maga a kibocsátó hazaárulók szövetsége.

A vezérő bizottság válaszában a következőket mondja:

A miniszterelnök köriratának alaptévedése abban áll, hogy a jelenlegi kormányt törvényesnek és alkotmányosnak tartja, bár — a körirat szavai szerint — »parlamentari többségre nem támaszkodik.« Ebben a tételben alkotmányunknak forradalmi természetű telforgatása foglaltatik. A Fejervári kormány kinevezésének ténye önmagában törvényes volt; de már az a jelleg, melyet ez a kormány a miniszterelnökhöz a kinevezésével egyidejűleg intézett királyi kéziratban magának tulajdonított, ellenkezett alkotmányunkkal, a kormánynak hivatalban maradása pedig, a képviselőház bizalmatlansági szavazata után, nyílt dacolás az 1848. III. törvénycikkben lefektetett alapelvekkel. Midőn ugyanis a törvény kimondja, hogy a király a végrehajtó hatalmat csak felelős miniszterium útján gyakorolhatja, törvénybe iktatja a

»felelős« fogalmát, mint a törvényes és alkotmányos kormányzás föltételét, mely fogalom magában foglalja a politikai felelőséget épp úgy, mint a jogit.

Ez a kormány tehát sem nem törvényes, sem nem alkotmányos; a meghajlás előtte olyan precedens volna, mely alkotmányos szabadságunk leglényegesebb biztosítékát, a kormány politikai felelőségének törvénybe iktatott elvét, sarkából kiforgatná. Az ilyen kormányzást minden törvényes eszközzel lehetetlenné tenni szent kötelessége mindenkinek, mert a törvényes ellentállással összekötött tagadhatatlan bajok és veszélyek eltörpülnek nemzeti létalapjaink azon megingatásával szemben, amely beállana, ha sikerülhetne némi alkotmányossági és törvényességi látszattal az alkotmány lényegét, a nemzeti akaratnak békés és törvényes érvényesülését kiájtítani.

A vezérő bizottság válaszában a következő sorok fejezik be:

Az »intő szöszat«-nak nevezett körrendelet tehát nem tartalmaz semmit, ami a törvényhatóságokat jogi szempontból a törvényen alapuló és csupán törvényes eszközöket érvényesítő passzív ellentállás teljes kifejtésében gátolhatná; de nem is bírhat erre a célra erkölcsi erővel, mert egy alkotmányellenes kormány nincs abban a helyzetben, hogy bárkit is alkotmányos kötelességei tekintetében intőleg utba iga-

TÁRCZA.

Rajongás.

*Királylány avatott a Múza csókja,
Országod egy tündérbirodalom,
Mint szegény pásztorlány jövök elébed,
Áldozatként hozva szívem s dalom.*

*Ne mondd, ne mondd vágyam röptét
[merésznék,
— Messze a nap, ki érne fel oda? —
Am világokat átható fényéhez,
A gyöngye virágnak is van joga!*

KORDINA LILLY.

Az anya.

Irta: Alpári Lajos.

— Te még itt vagy? Mit akarsz Gizike?

A megszólitott beteges leányka felveti bágyadt szemét anyjára, arra a gyönyörű asszonyra, a ki hanyagul dült végig a gazdagon himzett ottománon.

— Szeretném, ha te engem egy kicsit szeretnél!

— Hiszen szeretlek!

— Nagyon?

— Igen.

Akkor végy öledbe és csókolj meg!

A szép asszony lehajolt gyermekéhez és ölébe emelte.

— Nos, meg vagy elégedve?

— Oh mama, mily jó vagy te! — ujongott a piczi, karjaival erősen átszorítva a kismama nyakát.

A fiatal asszony erősen a szemébe nézett gyermekének.

Férje arcának mása volt ez a kis göndör fő, férjének, a kit sohasem szeretett.

— Most már menj Gizikém, légy jó leányka, a mama most háborítatlan akar lenni.

Gizike engedelmeskedve vonult vissza babáihoz a sarokba, a szép Karola pedig félig lezárt szemekkel dült végig újra az ottománon.

Még igen fiatal volt: alig túl a huszon épen a felében férje korának.

Atyja a hadseregnél szolgált s mint őrnagy a kis helyőrség feje.

Egyszer váratlanul lepte meg a pénztárvizsgáló bizottság.

Valami elfeledett kulcsért visszament a szobájába, a honnan többé nem jött ki.

A bizottság a pénztárt üresen az őrnagyot meg átlőtt szívvél találta meg. A másik perczen neje már özvegy, egyetlen leánya pedig árva volt.

A fényhez szokott család ajtaján most

egyszerre csak bekopogtatott a nyomor. Elhagyta őket mindenki, csak Vámos Béla, Karola mostani férje, marad hűségesen oldaluk mellett.

Félév múlva feleségévé lett.

Az ifjúság aranyos illúzióit mind eltemette az az eltár előtt kimondott »igen.«

Nagyon szerette anyját s nem tudta elviselni, hogy most öreg napjaira nyomorogjon. Odaveté tehát magát áldozatul.

Nemsokára azonban újra felébredt keblében a mult dőlővilág világ, képzeletében újra, meg újra megjelent a gyermekálmok ideálja, a dőlővilág tergeresztiszt.

Hiába volt férje gyöngéd, hiába halmozta el szeretetének minden hevével, ő csak szabadságának elrablóját látta benne.

És Vámos sokkal büszkébb volt, hogy sem szerelemért könyörögjön. Belétemetkezett a foglalkozásába és az asszonykát teljesen magára hagyta.

Az elhanyagolás mint Karola nevezte — még inkább elkésztette őt.

Állapotában az sem változtatott semmit, hogy anyává lőn.

Gyermekeit nem igen halmozta el anyai szeretetével, mert minden mozdulata halvány arcoskájának minden vonása folyton gyűlölt férjére emlékeztette.

Négy év mult el ily szerencsétlenül, midőn Dezső a régi ideál, egyszerre csak itthon termelt a kis városban.

Nem sokáig váratott magára, már másnap ott ült a szép asszony szalonjában

zithasson. Összes ereje ez intő szózatnak azokban a károkban rejlik, amelyeket a kormánynak bár jogtalan cselekvése egyes tisztviselőknek tényleg mégis okozhat. De e tekintetben csak utalhatunk a június 21. hozott képviselőházi határozat azon pontjára, amely szerint a képviselőház az alkotmányos rend helyreállítása után első kötelességének fogja tekinteni azoknak a károsodásoknak orvoslását, amelyeket a nemzet és egyesek a küzdelem ideje alatt netán szenvedni fognak. Az időközi szenvedések enyhítéséről is részben már gondoskodtak, részint még gondoskodhatnak a törvényhatóságok. A nemzet halála fogja kísérni mindazokat, akik e súlyos időben a nemzet törvényes és alkotmányos ellentállását támogatják.

Súlyos szenvedéseket, esetleg anyagi veszteségeket talán nem fogunk elkerülni, de ezek helyrehozható bajok. Helyrehozhatatlan volna azonban a nemzetnek erkölcsi veresége, melyet szenvedne, ha az önkényuralom fenyegetései előtt jogai megvédésében meghátrálna. A szenvedések is annál rövidebb ideig fognak reánk nehezéni és annál kisebb mérvet fognak ölteni, minél elszántabb a nemzet törvényes védekezése.

Somogyvármegye törvényhatósági bizottságának allandó választmánya f. hó 18-én Tallián Gyula elnöklété alatt ülést tartott; ez alkalommal olvastatott fel az alkotmányellenes ügyvezető minisztérium be-
köszöntője s utána az a figyelmeztetés is, hogy a vármegyéknek az adók beszedésére s a katonák előállítására vonatkozó eltiltó határozatait meg fognak semmisíteni. Széchenyi Aladár gróf indítványára az áll. vál. a közgyűlésnek azon javaslatot teszi, hogy a törvényhatóságok után a jelen kormányt alkotmányosnak nem tartja, ellene mind nagyobb bizalmatlansággal viseltetik a leiratokat egyszerűen tudomásul vegye és irattárba helyezze. Érdekes volt továbbá a választmány azon határozata is, melyben

ban és Karola lángoló arccal hallgatta az eszevesztett szavakat, melyeket a tengerész tiszt sugdosott a fülébe.

Miert nem mond neki ilyeneket a férje? Mert nem szereti.

Kezdte szívesen hallgatni az örült-ségeket.

Régóta nem érzett mámor fogta el.

Akkor sem tiltakozott már, midőn Dezső rábeszéli igyekezett, hogy hagyja el az urát és kövesse őt egy ismeretlen világba a végtelen tengeren túlra.

Es miért ne? Miért kell neki azzal az emberrel együtt élnie?

Még a véletlen is segített.

Vámosnak néhány napra elkeltt utaznia hazulról, épen a legalkalmasabb idő, hogy örök bucsút mondjon boldogtalansága rabsága aranyos kaliczkájának.

De mi lesz a gyermekével? Magával vigye? Van-e joga elrabolni őt atyjától? Nem! Gizi az atyjáé marad.

De egy bucsucsókot mégis csak szabad lesz elvinnie magával. Gyermeke fölé hajolt.

Gizi nyugtalanul mozgott ide-oda, arca izget és apró kezeckéje olyan forró volt.

Az anya aggódva nézett gyermekére.

Félig nyitott, sápad ajkai közt el-elakadt lélegzete, melleckéje nehezen emelkedett föl és alá, szemét bágyadtan nyitotta föl s gyöngye elhaló hangon suttagá:

— Mama! Mama!

— Itt vagyok edesem. Mi bajod, hol áll? mondd gyermekem.

az ügykezelés egyszerűsítésére vonatkozó törvény felvetétele iránt felirat javasoltatik az országgyűléshez. A vármegye álláspon-
tjának teljesen megfelelő a választmány azon javaslata is, hogy bizonyos tartozást, mely az állampénztár által megtérítendő — a vármegye most fizesse ki s majd ha lesz alkotmányos kormány, attól a térít-
mény annak idején eszközöltessék ki. Mint látszik, az allandó választmány teljesen a helyzet magaslatán áll. A póthatandó aug. hó 4-én lesz.

— **Bars vármegye** f. hó 17-én tartott közgyűlésén a főispán annak bejelentésével kezdte a gyűlést, hogy lemondott. Örültek neki, még meg is akarták dicsérni, — azonban mindjárt hozzáfűzte, hogy még marad, mert a kormány biztosította őt, hogy törvénytelenséget nem fog elkövetni. Mikor azután a közgyűlés a mostani kormánynak bizalmatlanságot szavazott s elhatározta, hogy az önkéntes adók beszedését és az önként ajánlkozó ujonczok állítását tisztviselőinek megtiltja, a főispán a közgyűlési határozatot Kristóffy exfőispánhoz, a belügyminisztérium ügyvezetőjéhez megfellebbezte. Leközlöttük e barsi főispáni viselkedést, mert a somogyiával szóról-szóra azonos, már pedig világ életben nem esett meg, hogy e két egymástól jól távollevő helyen ketten szóról-szóra egyformán nyilatkoztak volna csupa véletlenségből, nem eshetett meg ez másként, minthogy a darabanti kapitány hű embereit kitanította. A somogyi főispán ugyancsak jó tanuló-
nak bizonyult.

Amig nem késő.

Az erőszak, a zsarnokság mindig meg-
boszulja magát; saját bukását, vesztét idézi elő az, aki fektelen elbizakodottságában milliókat akar rabigába hajtani. Az ember az Isten legnemesebb alkotása!

A születés, a véletlen ne tegyen senkit elbizakodottá; a gazdagság, a magas rang nem érdem, — az csak véletlen szerencse az illetőre; mint ahogy véletlen szerencsétlenség az, ha valaki koldusnak születik.

Ha érdemet akarunk keresni, azt csak szorgalom és kitartó munkásság útján lehet elérni.

Gizike nem tudott válaszolni. Szemei újra bezáródtak, úgy feküdt hófehér pár-
nál közt, mint egy halott.

Az anya kétségbeesett kiáltással futott át a szomszédos szobába.

— Orvost! Orvost!

Mit törődött most a tengerész-tiszttel, a ki már türelmetlenül várta az állomáson.

Nem gondolt most senkire, semmire, csak beteg haldokló gyermekére.

Megjött az orvos. Valami csillapító szert adott a kicsikének és a mama gondos ápolásába ajánlotta őt, mert a hirtelen betegség egyike volt a legveszélyesebb gyermek-betegségeknek.

— Melletted maradok gyermekem. Nem hagylak el, — zokogott a szép asz-
szony.

Némsókára jelentették Dezsőt.

Borzalom futott végig a lelkén.

— Nem fogadok senkit kiáltá hevesen az inasnak, mondja meg a kapitány urnak, hogy nem hagyhatom el beteg gyermekemet.

A tengerész-tisztet nem elégíté ki a válasz.

— Igen fontos ügyben óhajtok beszélni ő nagyságával üzente be ismét.

Karola felkelt, még egy gyöngéd pilantást vetett a kis betegre s belépett a mellékszobába, a hol a kapitány várakozott reá. Az anyai szeretet erejét érezte kebelén.

— Mi ez? — kérdi ingerülten Dezső.

Miert várakozik ily sokáig?

— Mert nem akarok önrel menni.

Ha királyi vérből születik valaki, —
arra az a magas feladat vár, hogy népei-
nek boldogsága lebegjen mindig szemei
előtt, s hogy akkor, ha ő ül a trónra, sze-
retet övezze körül. A népnek, az alattva-
lóknak érdeke, mert a népek olyanok, mint
a szorgalmas méhek, akik egy közös kasba
hordják össze fáradságuk mézét.

A király sohse törekedjék arra, hogy
hatalmát a népszabadság rovására mindin-
kébb kiterjessze, — mert ha ez bizonyos
ideig sikerül is, a türelemnek előbb-utóbb
vége szakad, mint a húr is szétpattan, ha
folyton feszítjük.

A világ történelem intő példa erre!
A legnagyobb zsarnokoknak, a népek lei-
gázóinak szörnyű végzete mutatja ezt. Ol-
vassuk az armely nemzet történetét, Fran-
cziországától Oroszorszáig. A nemezis
átka után érte mindegyiket.

A legújabb időben a norvégek dobták
le nyakukról a jármot s dobták oda Oszkár
királynak. Az autokrata orosz császár, II. Mik-
lós, aki a béke hirdetője volt, — háboruba
kényszerítette a japánokat! Az európai
műveltségre törekvő, hazaszeretettől lelke-
sített japán nemzet sikra szállott észak őri-
ásával az oroszszal! Az orosz császár büszke
lenézéssel indította ellenük fegyveres kato-
náinak százazreit. A kistermetű majomnak
csufolt japán katona szive azonban heve-
sen dobogott a hazáért és szabadságért;
küzdött és küzd vitézül s még eddig min-
denkor csufosan megverte az óriás medvét,
akit kancsuka ütessel kommandiroznak!

De ime, Oroszország is megmozdult!
a leigázott népek szabadságot akarnak,
Fellázadtak a népek, katonaságot küldött
a zsarnokság ellenük. Ezreken haltak meg
a saját véreik gyilkos golyói által.

Végre a katonaság is kezd ébredezni;
látja, hogy ez a lelketlen gyilkolás, ez a
sok embervér csupán egy ember miatt fol-
lyik, holott az áldozatok tulajdonképpen a
népszabadságért küzdöttek. Testvér testvér
ellen miért küzdjön, mikor a céljuk ugyan-
az: szabadság és haza!

Milliók érdeke a fő és nem egy em-
bernek gögös elbizakodottsága s egy csa-
lád fektelen gögje. Földi bálványokat ma
már nem imádunk! Egy Istenünk van, a
lathatatlan mennybeli Uristen, — de földi
istenekre nincs szükség.

Nem remegett a hangja, mikor ki
mondotta.

Néhány másodperczig némán néztek
farkasszemet s aztán, büszkén hidegen vál-
tak el.

Karola bement kis betegéhez, a ten-
gerész pedig a legelső vonattal elhagyta
a várost.

Mikor Vámos hazajött, neje már fu-
tott elébe.

— Végre, végre! — kiáltá könnyes
szemekkel, — az orvos épen most mon-
dotta, hogy van remény.

A meglepett férj átölelte hitvesét. Mi
történhetett tavolletében Karola így még
sohasem fogadta.

Nem akart hinni szemeinek. Mily vál-
tozás állott be neje egész lényében. Mily
gondosan, mily szeretettel ápolta kisedét.

Karola aztán bevallott mindent, s a
férj megbocsátott neki.

— Miért akartál tőlem eltávolozni éde-
sem? — kérdé később midőn a kis Gizi
arczáról már kezdtek eltűnődni a láz rózsái.

— Mert azt hittem, hogy nem sze-
retsz, oly hideg voltál s soha sem igye-
keztél szívemet megnyerni.

— Tekints reám!

Hallgatagon csüggeszté fejét keblére
a nő, karjai átölelték a boldog férjet, a ki
csak annyit tudott meghatottan mondani.

— Ki fogom érdemelni szerelmedet.

Azok az uralkodók, akik magukat földi isteneknek akarják feltolni, — család-
nak; a mai kor szelleme már sokkal éret-
tebb, semhogy birkanyáj módjára hagyja
magát terelgetni jobbra vagy balra.

Jó lenne czekeket fontolóra venni, addig
amíg nem késő!

Noszlopy Tivadar.

Adó és katona.

A minisztertanács határozata alapján
Kristóffy József kirendelt belügyminiszter
Budapest székesfővárosnak az alkotmány-
ellenes kormány ellen hozott határozatát
megsemmisítette.

Ez az erőszakoskodás jóra nem ve-
zet, pedig hogy erőszak és jogtalanság azt
törvénykönyveinkből is lehet igazolni, me-
lyeket, ugyilátszik, Kristóffy—Lányiéknem
ismernek.

Az 1545. évi 33. tcz. feljogosítja a
kapitányokat, ispánokat vagy alispánokat,
hogy ne tartsák meg a királyi felségnek
és a helytartó urnak olyan leveleit, ame-
lyeket a fekvő jószágok visszaadása tár-
gyában a bésztercebányai közönséges ha-
tározatnak és más később keletkezett tör-
vényeknek ellenére nyertek. Eire a tör-
vényre támaszkodva szokássá vált, hogy
minden törvényellenesnek talált királyi le-
iratot és kormányrendeletet tisztelettel fél-
retettek s végre nem hajtottak. Ez volt az
ugynevezett vis inertiae, a passzív ellen-
állás.

A felelős parlamentáris miniszteri kor-
mányzattal szemben ezen ellenállás nem
volt összeegyeztethető, azért az 1870. évi
42. tcz., majd az ennek helyébe lépő 1886.
évi 21. tcz. szabályul állítja fel, hogy a
kormányrendeleteket a törvényhatóság hajtja
és hajtja végre (18. §), ha valamit tör-
vénybe ütközőnek vagy czélszerűtlennek
tart, felírhat ugyan, de ha a miniszter ki-
vánja, azonnal végrehajtandó. (19. §) El-
lenben kivételnek a végrehajtás kötelezett-
ségének szabálya alól az országgyűlés ál-
tal meg nem szavazott adó tényleges be-
hajtására vagy meg nem ajánlott ujonczok
tényleges kiállítására vonatkozó rendeletek.
(20. §)

Összegezzünk. Jogilag úgy áll a dolog,
hogy a törvény kifejezetten nem engedi
meg, de nem is tiltja el a törvényhatósá-
got az önkéntes adó és ujonczok vissza-
utasításától, ellenben sehol sem írja elő
imperative elfogadásuknak és beszolgálta-
tásuknak kötelezettségét. Segítségül kell
tehát hívunk a politikai szempontokat és
ezek azt mutatják, hogy őseink ezt a két
törvényt 1504. I. és 1791. 19. alkotmány-
biztosítéknak szánták erőszakos és törvény-
ellenes kormányok életgyökerének, főitő-
erének elvágására; így vettük mi azt át s
így kell az utókorra átszarmaztatnunk. —
Hogy hatásos legyen, mulhatatlanul szük-
séges, hogy semmit se tegyünk, ami a
törvénybe ütközik, ellenben a végletekig
menő, a legapróbb részletekre kiterjedő el-
lenállás kell a közhatalommal kifejtünk,
amelyet a törvények határában belül kitejteni
módunkban áll. Nagy nyábat követnének el
a törvényhatóságok, ha az önkéntes adózás
és ujonczozás terén is minden lehető aka-
dályt nem igyekeznének a kormányhata-
lom elé torlaszolni.

Az egyes polgárok pedig ne feledjék,
hogy az 1504. I. hazaárulónak minősíti és
kiközösíti azt, aki az ország régi szabad-
ságának ellenére adót vagy bármi segélyt
őnszántából t. i. országgyűlésen kívül
ajánl vagy szolgáltat bármi módon és
akármely keresett szín alatt.

Sok minden változhatott azóta, csak
egy dolgot nem fog ez az ország elhinni
sohase s ez az, hogy ami egykor törvény-
szabta köteleesség volt, az ma törvényte-
lenség, s honmentő hazafiúi köteleesség ma
az, a mi akkor hazaárulás volt.

H I R E K.

— **Kérelem elvtársainkhoz.** A tör-
vényhatósági bizottság f. évi aug. hó
7-én tartja rendes évnegyedes közgyű-
lését. Hogy a vármegyeházán a mai
nehéz időkben elveinknek a haza ér-
dekében minél nyomatékosabban sze-
rezhessünk érvényt, azon bizalomteljes
kéréssel fordulunk azon elvtársainkhoz,
kik a bizottságnak tagjai, hogy azon
kivétel nélkül megjelenjen sziveskedje-
nek. Előző nap este a Korona ven-
deglő nagytermében értekezlet lesz,
melyre szives megjelenésüket szintén
kérjük, hogy egymás nézeteinek meg-
ismerése mellett a többség határozata
alapján a megye teremben a közügyet
egyformán szolgálhassuk.

— **A Balaton átúsztása.** Három fiatal
uszó: Neubauer Dezső tihanyi, Füleki Sán-
dor és Nagy Kálmán f. hó 15-én hajnalban
8 óra 42 percz alatt, Szántód és Tihany
között átúszták a Balatont. Az egyéni győz-
tes Füleki lett, de a másik kettő is gyor-
san követte a célhoz.

— **Maros-Tordamegye** közelebbi köz-
gyűlése az alkotmányellenes kormány-
egyhangulag szavazott bizalmatlanságot.
Az indítvány megtétele után akadt egy fél-
kegyelmű ember — Jenei József kir. köz-
jegyző — ki a bizalmatlansági nyilatkozat-
ot a napirendről levétetni óhajtotta s en-
nek érdekében fel is szólalt. A bizottsági
tagok ezen annyira megbotránkoztak, hogy
a közjegyzőt vármegyéjük jó hírnevének be-
szennyezése miatt a teremből kivezetették
jobban mondva kidobták.

— **Tüz.** Márffy Emil ujfalusi birtokán az
idei árpa termés f. hó 18-án leégett. A 30000
korona kár megtérül, mert az árpa bizto-
sítva volt.

— **Az államvasutas nem községi sza-
vazó.** Az államvasutasok legújabb törvé-
nyes intézkedés folytán kereseti adójuk
után községi pótdadót nem fizetnek, ennek
folytán — ha egyéb czímen nem adózik —
községi választói jogot sem gyakorol-
hatnak. Ezt az elvi jelentőségi határozatot
a közégi bíróság most mondotta ki, mely
Kaposvárott nagy jelentőségű.

— **A kaposvári csendőrség szárny-
parancsnoka** Pál Lajos százados hét hétre
Herkules furdőre szabadságra ment.

— **Elitelt ügynök.** Kovács István előbb
lábodi, utóbb lellei körjegyző mindkét állását
dolgainak szabálytalan teljesítése miatt volt
kénytelen elhagyni, ennek dacára a szabad-
elvi kormány kinevezte Somogy megye terüle-
tére kivándorlási ügynöknek. E minőségében
azonban a tájékozatlan polgároktól illetéktelen
díjakat szedett, mely miatt a kaposvári rendőr-
kapitány 5 napi elzárással és 100 korona pénz-
büntetéssel sújtotta.

— **Esküvő.** Kapotsffy Jenő orsz. kép-
viselő fia József f. hó 18-án tartotta eskü-
vőjét Németh Ignác volt kaposvári pol-
gármester leányával Irmával.

— **Adakozás.** Hornig Károly báró
veszprémi püspök a sumegi tűzkárosultak-
nak 1000 koronát adományozott.

— **A honvédség főparancsnoka.** Klo-
bucsár Vilmos lovassági tábornokot Ó Fel-
sége a magyar királyi honvéd-főparancsnok
teendőinek ideiglenes vezetésével megbízta.

— **Halálozás.** Remete Gyula a kapos-
vári segélyszövetkezet főkönyvelőjének édes
anyja — Krausz Sámuelné f. hó 19-én Ka-
posvárott elhunyt.

— **Nyugalmozott ezredes.** Hubl Antal
házi ezredünk szabadságot ezredese újabb fel-
ülvizsgálatának eredményéhez képest mint esz-
patszolgálatra alkalmatlan, nyugalomba he-
lyeztetett.

— **A tábla halottja.** Gráff Károly pé-
csi kir. ítélőtábla bíró, életének 72. évében
elhunyt. Az elhunyt bíróban kir. táblánk
egyik kiváló szakemberét veszítette el, ki a
táblák decentralizációja óta Pécssett mű-
ködött. Óriási részvét mellett kísérték utolsó
utjára.

— **Az arató-sztrájk tanulmányozása**
végett Brazovay N budapesti hitelszövetkezeti
tisztviselő a Dunántul körutazást tesz. E
héten a somogy sztrájk keletkezésének okait
kutatja s mindennütt megjelenik s közvet-
len szedi információit, hol a bérharc je-
lei mutatkoztak.

— **A kivándorlók pénze.** Az amerikai
főkonzul Bécsben érdekes kimutatást készi-
tett az Ausztria és Magyarországból kiván-
doroltak hazaküldött pénzeiről. Megtudjuk
e kimutatásból, hogy 1901-ben 46 millió
dollár érkezett postan Amerikából s ennek
nagyobb fele Magyarországra jött.

— **Meteorologiai** masodrangú megfi-
gyelő állomást kap Csurgó legközelebb —
mint bennünket értesítenek, melynek veze-
tője Horváth Kálmán ottani főgymnásiumi
tanár lesz. Az állomás berendezése már
folyamatban van.

— **Ajándékok a Balaton muzeumnak.**
Hunyady József gróf kethelyi nagybirtokos,
a birtokai területén talált régiségek fény-
képeit a keszthelyi Balaton muzeumnak
ajándékozta. A népies konyháról, szobáról,
komatál-küldésről, betlehemekről, cigány-
életről pedig Forgách Károly gróf gombai
lakos által készített szép fényképeket aján-
dézott ugyanazon muzeumnak.

— **A bécsi hadi iskola növendékei**
f. hó 17-én Kaposvárra érkeztek, hogy a
város környékén szemleutazásokat végezve
tapasztalataikat egy nagy országleirő mun-
káltságban felhasználják. A növendékek egy-
része tőlünk Lengyeltötiba, másik része
Veszprémbe utazott.

— **Kerékpárverseny.** A kaposvári ke-
rékpáros egyesület f. hó 16-án tartott első ver-
senye következő eredményű volt. I. Hosszabb
versenyen győztes Lengyák György, II. Rövid
versenyen győztes Sattler Rezső. A verseny
iránt a közönség nem érdeklődött.

— **Somogyvármegye monografiájának**
megállapítására kiküldött bizottság f. hó 18-án
Kaposvárott tartotta első ülését. Gabsovits Ká-
roly főjegyző elnökle alatt Kaeskovits Kál-
mán, Szalay Károly, Dr. Szaplonczai Manó
bizottsági tagok jelenlétében. Elhatározottak,
hogy mindenképp előtérbe helyezzék a költés-
zetet, a költségvetés reális alapon elké-
szíthető legyen, a monografia történelmi ré-
szének elkészítésére pedig országos nevű mű-
történésznünk egyike kéressék fel, mivel annak
idején a bizottság előzetesen megállapodásra jut.

— **Birtokeladás.** A nagyatádi Meller-
féle 5000 holdas birtokot 2 és fél millió
koronáért Lellbach Keresztély bácskai föld-
birtokos vásárolta meg.

— **Öngyilkosság.** Rauschburg Imre há-
ziezredünkben szolgáló volt egy éves ön-
kéntes, kit önkéntességi jogától valami kár-
tyaügy miatt megfosztottak Látvány köz-
ségben agyonlőtte magát, hova az aratók
sztrájkja miatt volt századával kirendelve.

— **Áthelyezés.** Somogy megye főis-
pánja dr. Perczel Győző szigetvári szolgál-
bíró Kaposvárra, Jeszenszky Dezső kapos-
vári tb. szolgabíró pedig Szigetvárra he-
lyezte át.

— **Gyilkosság.** Lacsá Ferencz kiliti föld-
mives 23 éves fiát dulakodás közben agyon-
lőtte. A kaposvári vizsgálóbíró a gyilkos letar-
toztatása iránt intézkedett.

— **Motorcsónakozás.** Budapesti mérnö-
kök Budapestről a Duna és Sió csatornán a
Balatonra motorcsónakkal még e hóban próba-
kirándulást terveznek.

— **Pályázati felhívás.** A siketnémet
budapesti állami intézetének első osztályában
a legközelebbi tanévben 30 új növendék fog

felvétetni. Ezen kívül felvételt nyernek a megfelelő felsőbb osztályokba oly siketnémák is, a kik eddig valamely vidéki intézetben tanultak ugyan, de a kiknek szülői időközben a székesfővárosba, vagy annak környékére költöztek. Végül felvétetnek a felsőbb osztályokba olyan gyermekek is, a kik a népiskolai tanulmányaik közben siketültek meg s a kik az intézetben a beszédnek szájáról való leolvasását tanulják meg és ez uton elemi ismereteiket kiegészítik. Pályázati határidő július 25. Részletek tájékoztatást és felvételi nyomtatványokat az érdeklődőknek díjtalanul küld az intézet igazgatósága Budapest, VIII. Mosonyi-u. 8.) Megjegyzetjük, hogy az intézet 8 évfolyamu.

— **Arcszőr a nőknél** ép oly csunya, mint kellemetlen. Ezen segitendő, legalkalmasabb a mindenütt elismert Schmeidek-féle Szörvesztő-re hivatkozni, mely nemcsak azért kedvelt a nőknél, mert eltávolítja az arcszőrt alaposan, hanem azért is, mert megadja az arcnak az üdéséget, finomságot, és simaságot, a mellett vegyileg megvizsgálva és hatóságilag az arczbőrré ártalmatlannak találta. Ára 7 korona. Kapható Schmeidek I., Budapest, VII. Nyár-u. 18. Erre vonatkozólag figyelmeztetjük a mai lapban megjelent hirdetésünkre.

Közgazdaság.

Aratás.

Peng a kasza, aranyos kalászkok dülnek rendre, szerte Magyarországon réteken és rónákon diadalát üli az élet. Bármit mondjanak is a politika és társadalom bölcsei, történjenek bármilyen szenzációs, nagy horderejű események, az aratás nálunk a legfontosabb esemény, e körül forog a nemzet élete és ereje. Mint nagy ünnepet az élet komolyságának és küzdelmeinek ünnepét üdvözljük az aratást és nincs jobb óhajunk, minthogy az élet betakarításának munkája békésen és gyorsan érjen véget.

Az aratás hangulatát az idén egyes vidékeken kínos események zavarták meg. Épen nálunk volt s a Dunántúrról jöttek hírek az aratási sztrájkokról, pusztításról, esendőség, katonaság közbelépéséről, de az sem lehetetlen, hogy a mozgalom ki fog terjedni. Élénk emlékezettünk vannak még a békési és csongrádi aratási sztrájkok, amikor ostromállapotot kellett kihirdetni egész járásokra s folyt a munkás vére, pusztult a birtokos jószág. Ezek a szomorú emlékek kelnek életre bennünk most, amikor megint csak folyik a munkásvér s pusztul a jószág.

Csalódik azonban az, aki azt hiszi, hogy ez a mozgalom az aratás küszöbén a szociálista izgatásnak eredménye. Nem! Az a nép, amely Somogy, Tolna, Baranya és Veszprémmegyékben sztrájkolni próbált, nem hivatkoztak semmiféle szociáldemokrata pártnak, sőt még fogalmuk sincsen a felforgató elméletekről. Egyszerűen a szükség érlette meg bennük az ellenállás akaratát. A tavalyi rossz termést követő télen át ez a munkásnép teljesen kipuuszult minden vagyonából, koplalt, lerongyosodott s mert munkája eddig elegendő nem akadt, az aratástól várja azt, hogy ennyi keresetre tehesen szert, hogy télire biztosítsa magát a koplalás ellen.

Ez azonban nem megy olyan könnyen. Mert a birtokosok, a gazdák, akikre évről-évre nagyobb teher hárul, nem tudnak s nem akarnak beletörödni a gondolatba, hogy nagyobb aratási részt és bért fizessenek mint annakelőtte, mindenképen azon vannak, hogy takarékoskodhassanak s épp a munkások kívánságának nem tehetnek eleget.

A bérlők egy része pedig a munkásokon akarja a túl magas bért behozni.

A fő baj azonban mégsem ez, hanem abban keresendő, hogy nincs megfelelő, külön e célra alkotott törvényünk, mely az aratási bért szabályozná. Van ugyan egy törvény, a mezei munkásokról szóló, melyet még Darányi minisztersége alatt hoztak s amelyet a munkások rabszolgatörvénynek csufolnak. Ez a tör-

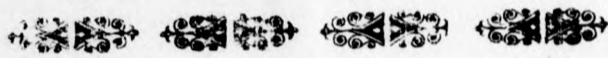
vény azonban nemcsak, hogy a munkásoknak nem tetszik, de még a munkaadók érdekét sem védelmezi kellőképpen és csak fölösleg nyűg a gazdálkodó közönség nyakán. A törvény, mint az eredmények igazolják, a helyzetet abszolúte semmit sem változtatott, mert mindent a régiiben hagyott, csak a sztrájkoló s szerződést szegő aratókat sújtja drákói szigorral. Holott ez a szigorúság embertelenséggé fajul akkor, amikor a törvény arról nem intézkedik, hogy munkás és munkaadó emberséges munkafeltételekbe és aratási részekben állapodjanak meg. Munkásügyekkel manapság már nem a munkaadók, hanem igenis a munkások szempontjából kell foglalkozni, mert hiszen a munkadónak amugy is száz és száz módja van ahhoz, hogy a maga jussát megvédje. Amíg egy megfelelő, a munkások meghallgatásával emberséges és korrekt aratási szerződésünk nem lesz addig évről-évre el lehetünk készelve az ilyen zavargásokra aratás idején, sőt a zavargások még fokozódni fognak.

E bajok elleuére is azonban hála a Mindenhatóknak, meglehetősen termést adott az ég kegye. A nehéz, válságos helyzetben, amelyben jelenleg a magyar nemzet van, bátorító támasz ez a jó termés, amely lehetővé teszi, hogy hitelünk a külföldön meg ne rendüljön a válságos helyzet ellenére sem.

Felelős szerkesztő: **Dr. Rusa Ernő.**

Laptulajdonosok és kiadók:

Szalay Károly és Dr. Rusa Ernő.

≡ Hirdetés ≡

öt hónapos him és nőstény

FOX-TERIER

= kitünő patkányirtók =

Kaposvárótt eladók.

Bővebb felvilágosítást a kiadóhivatal ad.

HIRDETESEK

FELVÉTELNEK

A KIADÓHIVATALBAN.

**3 uj tejföloző gép,
1 finom vadász fegyver
2 használt varrógép
és egy gramophon
olcsón elado.**

KÉRJEN

egészen ingyen

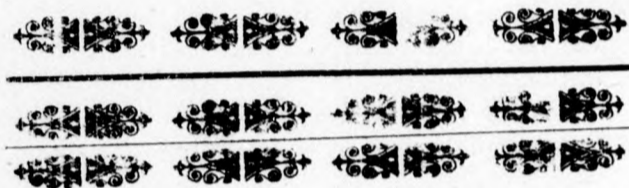
ZOMÁMCOZOTT EDÉNYT

képes árjegyzéket. Próbarendelmény: 6 fazék és 6 lábos különféle nagyságban, összesen 12 drb. **1 frt. 75 kr.** 6 egész nagy főzőfazék és 6 egész nagy főzőlábos, összesen 12 drb. **3 frt. 50 kr.** és egy teljes zomámcozott mosdókészlet, mely áll lavor, vizes veder, mosdókanna, éjjeli, szappantartó és fogkefetartó, összesen 6 drb. **2 frt. 50 kr.** csak én szállíthatok; ingyen csomagolás, utánvétel mellett.

K O H N gyári raktár.

Budapest, Csengeri-utca 51. sz.

Sürgönczim: Kohn edénygyári raktár
B u d a p e s t.

Iszákosság nincs

≡ t ö b b é ! ≡

Kivánatra bárkinek bérmentesen küldünk egy próbát a COZAPORból. Kávé, tea, étel vagy szeszes italan egyformán adható az ivó tudta nélkül.

A COZAPOR többet ér, mint a világ minden szóbeszéde a tartózkodásról, mert csodáhatása ellenszenvessé teszi az iszákosnak a szeszes italt. A COZA oly csendes és biztosan hat, hogy azt a feleség, testvér avagy gyermek egyaránt beadhatja az ivónak tudta nélkül és az illető még csak nem is sejtí mi okozza javulását.

COZA a családok ezreit békitette ki ismét, sok sok ezer férfit a szegyeu és becstelenségtől megmentett, kik később józan polgárok és ügyes üzletemberek lettek. Temérdek

fiatal embert a jó utra és szerencséjéhez segített és sok embernek életét számos évvel meghosszabította.

Az intézet, mely a Cozador tulajdonosa, mindazoknak kik kívánják egy próba adagot és egy köszönő irásokkal telt köpvet díj és költségmentesen küld, hogy így bárki is meggyőződhesen biztos hatásáról. Kezeskedünk, hogy az egészségére teljes ártalmatlan.

Igyen próba 416 sz.
Vágja ki ezen szelvényt és küldje meg ma az intézetnek.
(Mevelekre 25 fill. levelező lapok 10 fill. bérmentesítendő.)

COZA INSTITUTE

(Dept. 416.)

62, Chancery Lane,

London, Anglia.

Ingyen kapja

minden

menyasszony és vőlegény

1905. márczius hó 15-től az

Eljegyzési Hiradót

mint mátkasági emléklapot.

Tudósítók kerestetnek.

Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal

Budapest VII., Allmássy-u. 6.

„ELZA” NYUK

az Elzák a Plymontho nálam
kitenyésztet szubvarietásai

ELADÓ.

Plymonthokra előjegyzést elfo-
gadok. Tenyészdém bár mikor
megtekinthető.

MEZRIGZKY NÉ.

Békásmegyeri tisztviselőtelep
(Pest megye.)

Vidéki gőzerőre berendezett likörgyár
tekintélyes és bevezetett

HELYI ÜGYNÖKÖT

keres
Kaposvar és környékére magas
jutalék mellett.

Ajánlatokat „Bevezetett” jeligével
kiadóhivatal továbbít.

BUDAPESTI
HARISNYAGYÁR

ajánlja dús raktárát

női- férfi- gyermek harisnyakban

eredeti gyári árban

12 pár megrendelésnél bérmentve.

Harisnya fejelések elváltatnak.
Számos elismerő levél. Árjegyzék kívánatra ingyen.

BUDAPESTI HARISNYGYÁR
főraktár

V. Fűrdő-utca 1/a.

„FOGADÓ”

ORSZÁGOS

ORSZÁGOS

VENDÉGLŐSÖK SZAKLAPJA.

PINCZÉREK SZAKLAPJA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal **Budapest, Kerepesi-ut 13.**

Egyedüli legelterjedtebb heti
és hirdetésekre legalkalmasabb szaklap.

Schicht-szappan!

(„Szarvas” vagy kulcsszappan)

Legjobb, legkiadósabb és azért a
legolcsóbb szappan.

Ment mindennemű káros
alkatrészeketől.

Mindenütt kapható.

A vásárlásnál különösen ügyeljünk arra, hogy minden
darab szappan „Schicht” névvel és a „szarvas” vagy
a kulcs védjeggyel legyen ellátva.

CZIMBALMOT vagy
HARMONIUMOT

míg **REMÉNYI MIHÁLY** műhangszerese legújabb képes
árjegyzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik.
Budapestről, Király-utca 45. l. szám.

**Br. Weissenbach János urnak
T a b községben fekvő
ingatlanai**

ugy mint: egy nagy ház a piacon,
egy kisebb ház a községben, az ugy-
nevezett Casinó kert és egy szőlő

ELADÓK.

== Venni szándékozők forduljanak ==
Szalay Károly ügyvédhez Kaposvárott

A vegyileg megvizsgált, amellett hatóságilag
az arcbőrre ártalmatlannak talált

"SZÖR VESZTŐ"

eltávolítja a hölgyeknél az oly csunya, kelle-
mellen **arciszőrt** gyökerestől, anélkül, hogy az
arcbőrnek legkevésbé is ártana és az arc-
nak megadja az **üdeséget, finomságot, és**
simaságot. Ára 7 korona.

Vidéki magrendeléseket diszkrétan utánvét mellett
eszközöl

Schmidek I. Budapest, VII Nyár-u 18

**HUSIPARI ÉS ÁLLAT
FORGALMI ÉVKÖNYV.**

Az egyes napokra eső vásárok pon-
tos jegyzékével **ingyen és bermentve**
megy minden mészáros, állatkereskedő,
nyersbőrkereskedő, zsiradék és csont-
kereskedő címére, aki legalább fél
évre előfizet a

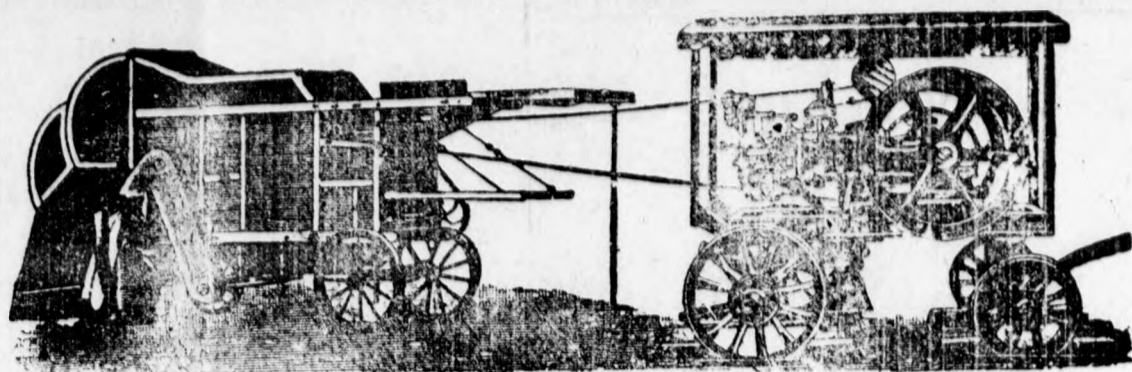
Mészárosok és Bentesek Lapjára.

Előfizetés félévire 6 kor. — Kiadóhi-
vatal: Budapest, IX. Ferencz körút 13.

Dr. Schmiedt G. főtörzsorvos és
phiscus hires

fülolaja

meggyógyítja az időleges süketiséget,
fülfolyást, fülugást, sőt az idült na-
gyothallást. Egyedül Plávsics G. gyógy-
szertárában Ujvidéken kapható. Hasz-
nálati utasítás van hozzá.

Elsőrendű gyártmány!
Kedvező fizetési feltételek!

Benzin-lokomobilok.
Benzin-motorok.

Tömör kivitel!
Legmesszebbmenő szavatosság!

Teljes cséplő szerelvények.
Szivógáz-motorok.

Osers és Bauer motor-gyáriraktára

BUDAPEST, VI., Podmaniczky-utca 18.

Arjegyzék ingyen és bérmentve.

Acetylen-lámpák

kézi,- kocsis,- Spritzbogen - pózna-
rud,- asztali,- udvari,- kerti,- istaló,

Acetylen-lámpák

Automobil-lámpák.

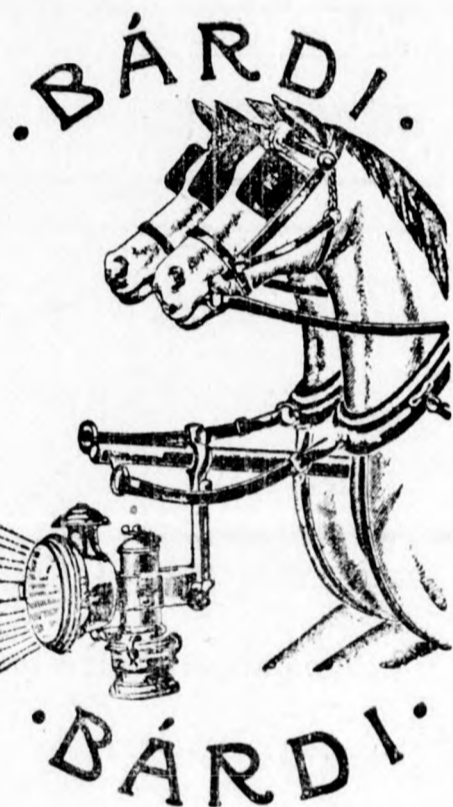
Éjjeli szántásoknál különösen alkal-
masak, mert nappali fényt adnak.

BÁRDI JÓZSEF Budapest,

VI. Gyár-ut. 10

Andrássy-ut és Király-utca között.

Kaposvári képviselő: Politzer Samu.

PENZKÖLÖSÖN!

Alulírott iroda előleges költség nélkül s mindenkor a legkorrektebb
lebonyolítás mellett szerez:

1. **Törlesztéses személykölcsönt** 15—25 évi törlesztésre. Havi törlesztés 1000 kor. után 7—9 kor. Ezen kölcsönök csak nyugdíjigényre és tisztviselőknak, katonatiszteknek stb. adnak, kiknek törzsfizetése legalább 1800 korona.
2. **Váltókölcsönt** 5—8 évre négyhavonként 5%-os tőke-törlesztéssel minden hitelképes egyénnek.
3. **Jelzalogkölcsönt** 3 $\frac{1}{2}$ —4 $\frac{1}{2}$ %-ra és 5—7 $\frac{1}{2}$ évi tartamra.
4. **Életbiztosítási kötvényt** (halál- és életre) 10.000 korona összegig orvosi vizsgálat nélkül.

Közbenjárás díj csekély összegben van megállítva s a kölcsönösszeg nagysága szerint 2—5% közt váltakozik. — Kimerítő **személyhitel prospectusaink** bárkinek kívánatra rendelkezésére állanak. Levelezésre válasz bélyeg melléklendő.

Magyar általános hiteliroda

BUDAPEST, II. Ostrom u. 5.

(Saját házában.)

Pontos címzést kérünk!